

tauiranja kod Balkanskih naroda; Spiro Kulišić, Nekoliki tragovi agrarnomatrijarhalne osnove u slovenskoj vjerskoj tradiciji; Slobodan Zečević, German; Milovan Gavazzi, Balkansko-karpatске dvojnice i problemi oko njih; Jovan Vukmanović, Svadbeni običaji u Gornjem i Donjem Orahovcu; Đorđe Tešić, Model i maketa kao izložbeni eksponat.

U trećem dijelu *Glasnika* nalazi se anotirana bibliografija priloga o obrednim vatrama kod jugoslavenskih naroda koju je sačinio Ljubomir Andrejić.

Zorica Rajković

Glasnik Etnografskog muzeja u Beogradu, knjiga 41, glavni i odgovorni urednik dr Slobodan Zečević, Beograd 1977, 320 str.

I ovaj broj *Glasnika Etnografskog muzeja u Beogradu*, kao i prethodni, jednim je dijelom u znaku proslave sedamdeset i pete godišnjice Muzeja. U njegovom prvom dijelu nalaze se materijali sa svečane sjednice Odbora za proslavu i Savjeta Muzeja, i to: dnevni red sjednice, referat tadašnjeg direktora dr Slobodana Zečevića s naslovom **Kulturno-prosvetni i naučni rad Etnografskog muzeja u Beogradu**, govori prilikom predaje odlikovanja muzeju (Orden Republike sa srebrnim vijencem), tekst odluke o pokretanju inicijative za gradnju nove zgrade Etnografskom muzeju u Beogradu, te prigodni pozdravi i čestitke.

Nakon toga slijedi govor dr. Petra Vlahovića, održan prilikom otvaranja izložbe »Narodne nošnje Jugoslavije«, jedne od devet izložbi koje je Etnografski muzej u Beogradu postavio u svojoj jubilarnoj godini. O svim tim izložbama izvještava Radmila Lazarević u prilogu **Izložbe Etnografskog muzeja u 1976. godini**. O cjelokupnom programu i akcijama u toku proslave piše Tatjana Zec, a Ljiljana Čertić

osvrće se na razvoj muzeološke dokumentacije u Etnografskom muzeju u Beogradu. Zatim slijede biografije i bibliografije bivših direktora muzeja (bibliografije nekih od njih objavljene su ranije, pa je na njih samo upozoreno).

U ovom *Glasniku* zabilježena je i proslava sedamdesete godišnjice Katedre za etnologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu; kratak tekst o toj proslavi napisao je prof. dr. Mirko Barjaktarović. Povodom šezdeset i pete godine života i četrdesete godine stručnog i znanstvenog rada profesora Barjaktarovića objavljena je njegova biografija i bibliografija (kronološka).

Pod naslovom **Studije i članci** objavljena su četiri rada: Petar Vlahović, **Migracioni procesi i etnička struktura Vojvodine**; Marija Đokić, **Prilog proučavanju stanovništva u nekim zlatiborskim selima**; Mirko Barjaktarović, **Je li kod nas bilo srodstva po imenu**; Slobodan Zečević, **Narodne igre istočne Srbije**.

U rubrici **Građa** nalaze se dva priloga: Jovan Trifunovski, **Groblja i grobovi u Krivopalanačkoj oblasti**; Dušan M. Ćirić, **Sedenjća i sedenčarske pesme u Lužnici**.

Slijede rubrike **Osvrti**, **Hronika** i **Prikazi** s brojnim priložima o stručnoj i znanstvenoj literaturi, savjetovanjima, muzejima i drugim relevantnim temama. Na kraju se nalazi anotirana bibliografija o obrednim kolačima (hljebovima), koju je sačinio Ljubomir Andrejić.

Zorica Rajković

Glasnik Etnografskog muzeja u Beogradu, knjiga 42, glavni i odgovorni urednik dr Slobodan Zečević, Beograd 1978, 500 str.

Četrdeset i druga knjiga *Glasnika Etnografskog muzeja u Beogradu* donosi rezultate monografskog istraživanja Zaječara i njegove okoline, nastavljajući tako dotadašnja monografska istraživanja na pod-

ručju sjeveroistočne Srbije. U četiri odjelka raspoređeno je devetnaest radova, kako slijedi:

Prošlost i stanovništvo: Anka Lalović, **Praistorija, antički period i srednji vek;** Dušanka Bojanić-Lukač, **Zaječar i Crna Reka u vreme turske vladavine (XV—XVII vek);** Miroslav Draškić i Dragomir Antonić, **Zapisi o stanovništvu.**

Privreda: Dušan Maslovarić, **Zemljoradnja u opštini Zaječar;** Persida Tomić, **Stočarstvo;** Persida Tomić, **Dopunsko privređivanje;** Zagorka Marković, **Tekstilna radinost u selima zaječarske opštine;** Persida Tomić, **Putevi i tržišta.**

Stanovanje odevanje i ishrana: Rabija Hasanbegović, **Tradicionalna arhitektura na teritoriji opštine Zaječar;** Jelena Arandolović-Lazić, **Narodna nošnja u okolini Zaječara;** Bratislava Vladić-Krstić, **Građanska nošnja u Zaječaru;** Ljubomir Reljić, **Ishrana.**

Društveni život, običaji, verovanja i znanja: Nikola Pantelić, **Društveni i porodični život na teritoriji Zaječara;** Slobodan Zečević, **Verovanja i običaji o rođenju;** Nikola Pantelić, **Zenidbeni običaji u opštini Zaječar;** Slobodan Zečević, **Samrtni običaji u okolini Zaječara;** Petar Kostić, **Godišnji običaji u okolicu Zaječara;** Slobodan Zečević, **Narodna verovanja u okolini Zaječara;** Gordana Živković, **Narodna medicina u okolini Zaječara u XX veku.**

U naše vrijeme, najčešće iz finansijskih razloga, etnološka monografska istraživanja poduzimaju se na područjima pojedinih općina. Etnografski muzej u Beogradu ističe se brojnošću takvih istraživanja. Kod istraživanja te vrste, kad je područje istraživanja određeno izvanznanstvenim kriterijima, katkad se jave teškoće, jer područje nije ni kulturna, a često ni etnička cjelina. Takav je slučaj i s područjem općine Zaječar. Pojedini istraživači iz tima Etnografskog muzeja u Beogradu, ovisno o svojoj specijalnosti, odnosno tematici, riješili su taj problem na različite načine, što nemi-

novno rezultira uočljivim razlikama u pristupu i posebno u sistematizaciji građe. Na različite su načine pojedini istraživači povezali istraživanje u općini Zaječar s prethodnim istraživanjima izvršenim u susjednim područjima. Neki više ističu različitosti i posebnosti u građi s područja zaječarske općine i daju neke vrste nadopune prijašnjim istraživanjima, dok drugi, polazeći od uvjerenja da je zaječarska općina dio jednog šireg izjednačenog područja, a na osnovi svih svojih istraživanja u sjeveroistočnoj Srbiji, teže k sintezi pojedinih tema.

Zorica Rajković

Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena, Urednici **Andre Mohorovičić** i **Mirko Marković,** knjiga 47, izd. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb 1977, 363 str.

Godišnjak Odbora za narodni život i običaje JAZU u 47. knj. donosi tematski raznolike radove: **Mirko Marković: Selo Tomašanci kraj Đakova — prilog poznavanju naseljavanja i narodne starine** obrađuje topografiju sela i toponimiju seoskog zemljišta od njegovog postanka do vremena kada su Tomašanci potpali pod đakovačko vlastelinstvo. Donosi popis starosjedilačkih rodova, stare katastarske karte, opis seoskih kuća i okućnica, rodovskih zadruga i rasporeda rada, narodnu nošnju te običaje godišnjeg i životnog ciklusa.

U antropogeografskom radu **Jovana F. Trifunoskog: Oblast Babune i Topolke,** obrađena je prirodno-geografska sredina ove regije i društvenohistorijski uvjeti razvoja od najstarijih vremena, kad su još ovaj kraj nastavala ilirsko-tračka plemena, pa do naših dana. Autor daje pregled sadašnjih naselja, stanovništva i njegovog etničkog sastava, a također i pregled seoske privrede — stočarstva, zemljoradnje, prometa i trgovine.